

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.9
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.1/4 din 29.01.2016*

CURRICULUM
la disciplina
**PARTICULARITĂȚILE EXAMINĂRII ȘI SOLUȚIONĂRII LITIGIILOR CIVILE
CARE REZULTĂ DIN DREPTUL FAMILIEI**
(candidați la funcția de judecător)

AUTOR
DOREL MUSTEAȚĂ
Judecător, formator Institutul Național al Justiției

_____ AVIZAT
Șef Direcție instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2016

I. PRELIMINARII

În sens juridic **familia** este grupul de persoane între care există drepturi și obligații care izvorăsc din căsătorie, rudenie, adopție, precum și din alte raporturi asimilate raporturilor de familie. Raporturile personale în familie sînt primordiale. Întîtatea lor se caracterizează prin faptul că întemeierea unei familii are drept scop procrearea, prelungirea neamului omenesc, educarea copiilor în conformitate cu cerințele societății și valorilor umane. Nu toate relațiile de familie sînt reglementate de normele dreptului familiei. Așa raporturi ca dragostea, prietenia, stima etc. sînt reglementate de normele etice și morala societății. Egalitatea soților în drepturi reiese din totalitatea relațiilor sociale.

Prezentul curriculum este conceput să conțină informații cît mai actuale și utile, necesare candidaților la funcția de judecător, în scopul de a-i ajuta să însușească și să aplice cît mai eficient legislația familiei și să înțeleagă rațiunile, reglementărilor legale în cadrul înfăptuirii justiției, precum și pentru a-și forma deprinderi în scopul utilizării lor corecte în practică.

Curriculum „Particularitățile examinării și soluționării litigiilor civile care rezultă din dreptul familiei” reprezintă un document reglator ce determină competențele profesionale necesare integrării și buneii manifestări în câmpul muncii. Din această perspectivă, studiul modului prezentat este îndreptat spre familiarizarea cu modificările și completările care s-au produs în legislația familială a Republicii Moldova, valorificarea întregului potențial intelectual al audienților pentru a cultiva deprinderi de veritabil judecător, prezentarea practicii judiciare, inclusiv a Curții Europene pentru Drepturile Omului, pentru a consolida cunoștințele asimilate, a cultiva spiritul de respect pentru lege și pentru justițiabili.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei „Particularitățile examinării și soluționării litigiilor civile care rezultă din dreptul familiei” audientul va obține următoarele competențe:

- Să poată identifica principiile care stau la baza soluționării litigiilor civile care rezultă din dreptul familiei;
- Să poată determina fără echivoc normele juridice care stau la baza soluționării diferitor situații familiale;
- Să dețină cunoștințe și abilități practice pentru a determina obiectul litigiului și limitele aplicării dreptului în relațiile de familie;
- Să posede abilități practice de elaborare a soluțiilor în examinarea litigiilor civile care rezultă din dreptul familiei;
- Să proiecteze și să motiveze acte judecătorești de dispoziție prin prisma normelor de drept național și internațional.
- Să conducă în calitate de președinte al ședinței procesul civil în litigiile care rezultă din dreptul familiei.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- identifice cazurile de desfacere a căsătoriei în instanța de judecată și să determine ordinea de examinare a litigiilor în procesul de divorț;
- explice temeiurile decăderii din drepturile părintești și să deducă probele ce pot contribui la soluționarea corectă a acestor cazuri;
- propună, în temeiul cazurilor practice studiate, argumente care ar putea fi luate în considerare la stabilirea paternității și a faptului paternității și să estimeze prevederile legislației în vigoare;

- proiecteze hotărâri ale instanței de judecată privind încasarea pensiei de întreținere pentru membrii familiei în cote-părți și într-o sumă bănească fixă;
- generalizeze actele necesare care urmează să fie anexate la cererea de adopție a unuia sau mai multor copii pentru a dispune primirea cererii;
- utilizeze corect normele juridice în cazurile adopției internaționale, a desfacerii căsătoriilor cu element de extraneitate, cât și a cazurilor de ieșire din țară a minorilor

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Proces simulat	Evaluare
Particularitățile examinării și soluționării litigiilor civile care rezultă din dreptul familiei	Dorel Musteață	II	24	-	20	4	Colocviu

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice	Proces simulat
1.	Încetarea și nulitatea căsătoriei	0	4	0
2.	Raporturile juridice dintre părinți și copii	0	6	0
3.	Obligația de întreținere dintre membrii familiei	0	6	0
4.	Adopția copiilor	0	4	0
5.	Simularea procesului civil care rezultă din dreptul familiei	0	0	4
TOTAL		0	20	4

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
<i>Tema 1. Încetarea și nulitatea căsătoriei</i>		
Desfacerea căsătoriei în instanța de judecată. Litigiile care se soluționează în procesul de divorț. Cauzele de nulitate a căsătoriei. Subiecții dreptului la acțiune și efectele nulității.	Seminare. Studiu de caz. Tabla flipchart.	Soluționarea spețelor. Întocmirea cererilor de chemare în judecată.
<i>Tema 2. Raporturile juridice dintre părinți și copii</i>		
Stabilirea și contestarea paternității și a maternității în instanța de judecată. Decăderea din drepturile părintești și luarea copiilor fără	Seminare. Studiu de caz. Tabla flipchart.	Soluționarea spețelor. Întocmirea cererilor de chemare

decăderea din drepturile părintești. Soluționarea altor litigii privind copiii minori.		în judecată.
Tema 3. Obligația de întreținere dintre membrii familiei		
Condițiile apariției obligației de întreținere. Cuantumul pensiei de întreținere pentru copii minori. Veniturile din care se încasează întreținerea. Executarea întreținerii.	Seminare. Studiu de caz. Tabla flipchart.	Soluționarea spețelor. Întocmirea cererilor de chemare în judecată.
Tema 4. Adopția copiilor		
Condițiile necesare pentru luarea la evidență a unui copil ca fiind adoptabil. Procedura administrativă de adopție. Procedura judiciară. Nulitatea adopției.	Seminare. Studiu de caz. Tabla flipchart.	Soluționarea spețelor. Întocmirea cererilor de chemare în judecată.
Tema 5. Simularea procesului civil care rezultă din dreptul familiei		
1. Studiarea și analiza cauzei civile concrete care rezultă din dreptul familiei și organizarea procesului civil. 2. Simularea unui proces civil care rezultă din dreptul familiei (în sala pentru simulări de procese). 3. Întocmirea actelor procesuale concrete (pe cauza simulată).	Studiu de caz concret Lucru în grup Proiector/laptop Flipchart	Scenariu simulare de proces cu repartizarea rolurilor/crearea grupurilor

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul orelor practice;
- realizarea activităților individuale;
- întocmirea unor cereri de luare la evidență pentru adopție;
- susținerea unei testări obligatorii care va conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și aptitudinilor profesionale.

B. Evaluarea finală se va efectua sub forma unui colocviu la finele disciplinei de studiu, în bază de test, care va conține întrebări teoretice și practice în domeniul examinării și soluționării litigiilor civile care rezultă din dreptul familiei.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994
2. Codul familiei, adoptat prin Legea Nr.1316-XIV din 26.10.2000
3. Codul civil, adoptat prin Legea Nr.1107-XV din 06.06.2002
4. Codul de procedură civilă, adoptat prin Legea Nr.225-XV din 30.05.2003
5. Legea privind regimul juridic al adopției Nr.99 din 28.05.2010
6. Legea privind actele de stare civilă Nr.100-XV din 26.04.2001

Jurisprudență/Practica judiciară:

7. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești
8. a legislației în cauzele de desfacere a căsătoriei nr.10 din 15.11.1993 cu modificările ulterioare.

9. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.5 din 24.12.2012 cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației privind regimul juridic al adopției.
10. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.4 din 15.04.2013 privind practica judiciară de soluționare de către instanțele de judecată a cauzelor de încasare a pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei.

Literatură didactică și științifică:

11. Cebotari V. Dreptul familiei .-Chișinău, 2014
12. Chirtoacă L. Tratat de dreptul familiei .-Chișinău.2005
13. Filipescu I. Tratat de dreptul familiei.-București.2001
14. Manualul judecătorului la examinarea pricinilor civile. Coordonator M.Poalelungi-Chișinău,2013.
15. Modele de acte judecătorești: Procedura civilă. Ediția III, coordonator: M. Poalelungi, E. Belei, Chișinău, 2014.